

**FINANSMAN ŞİRKETLERİ RAPORU**

Eylül 2024 itibarıyla, 22 finansman şirketi sektörde faaliyet göstermekte olup, son üç yılda yeni kurulan ya da mevcut şirketleri satın alma yöntemiyle sektöre giriş yapan şirket sayısında artış söz konusudur. Yabancı bir şirket, mevcut bir şirketi satın alarak, 2022 yılında sektöre giriş yapmıştır. Ayrıca, Türkiye'nin önde gelen iki Telekom firması da yeni şirket kurmak suretiyle 2021 ve 2022 yıllarında sektöre girmiştir. Söz konusu bu şirketler haricinde büyük grupların (Hepsiburada, Petrol Ofisi A.Ş., Ergün Holding A.Ş., Hun Perakende İnşaat ve Enerji A.Ş., Quick Sigorta A.Ş., Turk Holding A.Ş., Turgut Aydın Holding) kurmuş olduğu finansman şirketleri de sektörde faaliyet göstermeye başlamıştır.

Finansman şirketlerinden dokuzu, otomotiv imalatçısı olan firmalar tarafından kendi ürünlerinin finansmanını sağlamak üzere kurulan (captive companies) şirketlerdir. Captive şirketlerin haricinde de taşıt kredisi hizmeti sunan finansman şirketleri bulunmakla birlikte, bu şirketler tüm otomobil markaları için taşıt kredisi kullanılmaktadır. FKB verilerine göre, 2023 yılsonunda bireysel ve ticari taşıt kredileri, sektörün toplam finansman alacaklarının %91,1'ini oluştururken, 2024 Haziran sonu itibarıyla %90,6 ile benzer seviyede kalmıştır. 2023 yılsonuna göre, banka ve finansman şirketlerinin toplam kullandığı taşıt kredileri içerisinde, finansman şirketlerinin bireysel taşıt kredilerindeki payı %2,5'den %2,6'ya yükselirken, ticari taşıt kredilerindeki payı %28,1'den %28,6'ya yükselmiştir. Bununla birlikte, finansman şirketlerinin bireysel ve ticari taşıt kredilerinin toplamı içerisinde almış olduğu pay, 2023 yılsonuna göre %30,6 dan %31,1'e yükselmiştir.

2024 Haziran sonu itibarıyla, 2023 haziran sonuna göre, finansman şirketlerince yeni açılan taşıt kredileri incelendiğinde, birinci el bireysel taşıt kredisi ürün adedi %114 artarken, ikinci el bireysel taşıt kredisi ürün adedi %44 gerilemiştir. Benzer bir durum ticari taşıt kredisi için de geçerli olup, krediye konu olan birinci el ürün adedi %22 artarken, ikinci el kredi konusu ürün adedi %2 azalmıştır. Bu durum bize, Haziran 2024 itibarıyla bir önceki yılın aynı dönemine göre taşıt alımında birinci el araçların tercih edildiği ve bu araçların finansmanında bankalardan ziyade finansman şirketlerinin tercih edildiğini göstermektedir.

2024 Haziran sonu itibarıyla, taşıt ve konut hariç diğer kredilerin (kısaca diğer krediler) payı 2023 yıl sonundaki %9,1 seviyesine benzer olarak %9,3 olarak gerçekleşmiştir. 2024 Haziran sonundaki yeni açılan diğer kredilere ilişkin verilere baktığımızda, 2023 Haziran sonuna göre, diğer kredilerin adet bazında %15 azaldığı görülmektedir.

2024 Haziran sonu itibarıyla, sektör konut kredisi olarak sadece 70 adet kredi kullanmış olup, söz konusu kredilerin sektörün toplam kredileri içindeki payı %1,0'ın çok altında bir oranda kalmıştır. Yeni açılan krediler içerisinde de konut kredisi yer almamaktadır. Konut finansmanında, BDDK tarafından yetkilendirilen tasarruf finansman şirketlerinin öne çıkması nedeniyle, mevcut riskler kapandıkça finansman sektörünün konut finansmanı alacaklarının kapanacağı düşünülmektedir.

2024 Haziran sonu itibarıyla, sektörün müşteri sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre, benzer seviyede kalarak, 1,7 milyon olarak gerçekleşmiştir. Buna rağmen, aynı dönemler dikkate alındığında, sektörün işlem hacmi diğer banka dışı finans sektörleri olan leasing ve faktoring sektörlerine göre daha yüksek oranda (%69,9 oranında) artarak, 122,5 milyar TL'ye yükselmiştir. Enflasyon oranında artan işlem hacmine rağmen, Haziran 2024 itibarıyla, Aralık 2023'e göre sektörün net finansman alacakları, %18,5 oranında, sektörün aktifleri ise %17,6 oranında artmıştır. Sektörün alacaklarındaki ve aktifindeki artış, enflasyon oranının gerisinde kalmıştır.

FKB tarafından açıklanan 2024 yılı ikinci döneme dair finansman sektörü değerlendirmesi verilerine göre, sektörün nominal TGA tutarı bir önceki yılın aynı dönemine göre %132,2 artış göstermiştir. Böylece, TGA oranı %1,4'den %1,8'e yükselmiştir. Bireysel kredilerdeki TGA artışı %33,3 iken, ticari kredilerdeki artış dikkat çekici şekilde %250,6 olarak gerçekleşmiştir. TGA oranı, %33,3'lük artışa rağmen bireysel kredilerde %3,99'dan %3,77'ye gerilerken, ticari kredilerde %0,78'den %1,44'e yükselmiştir. Ekonomik yavaşlama ve artan faiz oranları nedeniyle, şirketlerin likidite sıkıntısı yaşadığı ve mevcut kredilerin ödenmesinde sorunlar yaşandığı görülmektedir.

TBB Risk Merkezi'nin Haziran 2024 verilerine göre, finansman şirketlerinin kullandığı brüt bireysel krediler incelendiğinde, taşıt kredileri %57,9 pay alırken, diğer krediler %42,1 pay, konut kredileri ise %1,0'ın altında pay

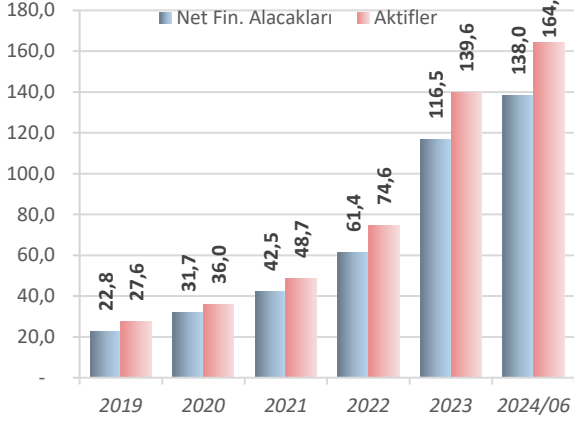
## *FINANSMAN ŞİRKETLERİ RAPORU*

almıştır. Brüt bireysel krediler tarafında, diğer krediler, taşıt kredilerine göre daha az pay almakla birlikte, bireysel taraftaki nominal TGA tutarının %73,5'ini oluşturmaktadır. Finansman şirketlerinin kullandığı brüt ticari kredilerin sektörel dağılımı incelendiğinde ise, en yüksek pay alanlar; %28,9 ile toptan ve perakende ticaret, %21,2 ile taşımacılık, depolama ve haberleşme, %18,8 ile imalat sanayi ve %11,1 ile finansal aracılıktır. Nominal TGA'dan en yüksek payı %34,0 ile diğer toplumsal sosyal ve kişisel hizmetler alırken, toptan ve perakende ticaret %22,3, taşımacılık, depolama ve haberleşme %16,1 pay almıştır.

Sektörün net finansman alacaklarında artışın sınırlı kalmasına rağmen, Ocak-Haziran 2024 döneminde, sektörün net faiz marjındaki artışla birlikte, finansman faaliyetlerinden elde edilen faiz ve komisyon gelirleri %197,6 oranında yükselmiş ve 28,1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Yine aynı dönem itibarıyla, enflasyon nedeniyle operasyonel giderlerin %116,2 oranında artmasına rağmen, sektör 1,9 milyar TL ana faaliyet karı elde etmiştir. Sektörün vergi öncesi net karı, ana faaliyet karına eklenen 1,7 milyar TL tutarında diğer gelirler ve 1,7 milyar TL tutarındaki mevduat ve menkul kıymet faiz geliri neticesinde, %81,6 oranında artışla 5,3 milyar TL olarak açıklanmıştır. Vergi sonrası net kar ise, Ocak-Haziran 2023 döneminde 2,3 milyar TL iken, Ocak-Haziran 2024 döneminde 4,1 milyar TL'ye yükselmiştir. Net kardaki artış oranı, bir önceki yılın aynı ayına göre artan Tüfe oranı olan %71,6'ya yakın bir düzeyde %76,1 olarak gerçekleşmiştir. Bu durum, sektörün reel olarak net karını sınırlı bir oranda arttırabildiğini göstermektedir. Açıklanan net kar ve sermaye yedeklerindeki artışla birlikte, sektörün özkaynakları %21,7 oranında büyüme göstermiş ve özkaynak oranı %12,8'den %13,2'ye yükselmiştir.

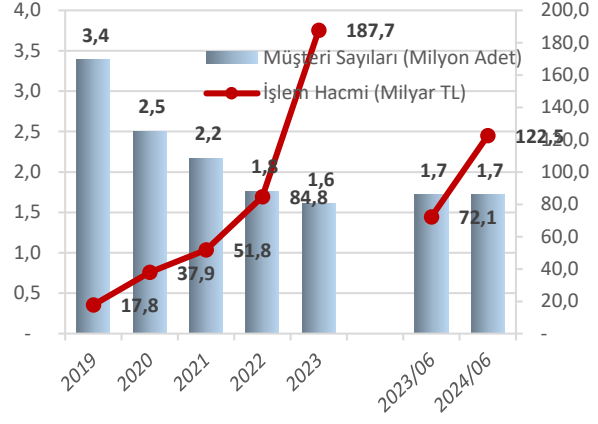
## GÖSTERGELER

Şekil 1-Net Fin. Alacakları ve Aktifler, Milyar TL



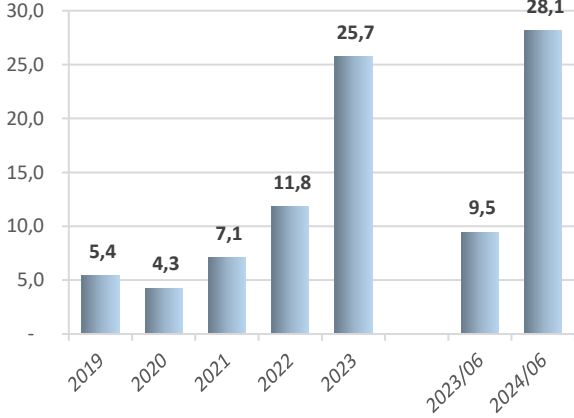
Kaynak: BDDK

Şekil 2-İşlem Hacmi ve Müşteri Sayısı



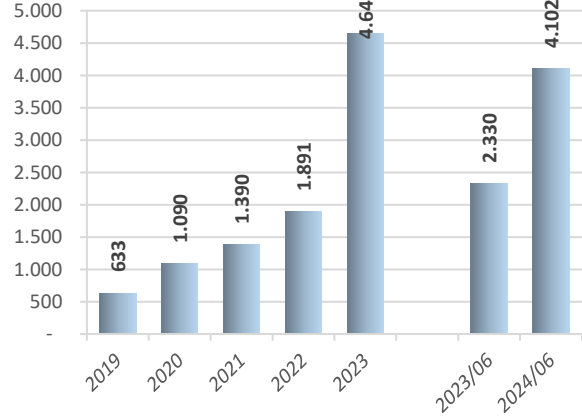
Kaynak: FKB ve BDDK

Şekil 3- Finansman Gelirleri, Milyar TL



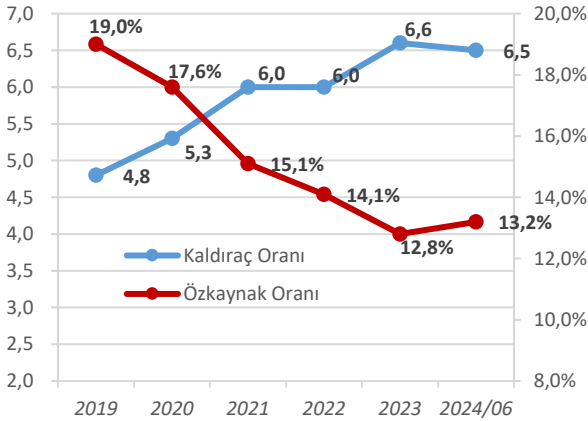
Kaynak: BDDK

Şekil 4-Net Kar, Milyon TL



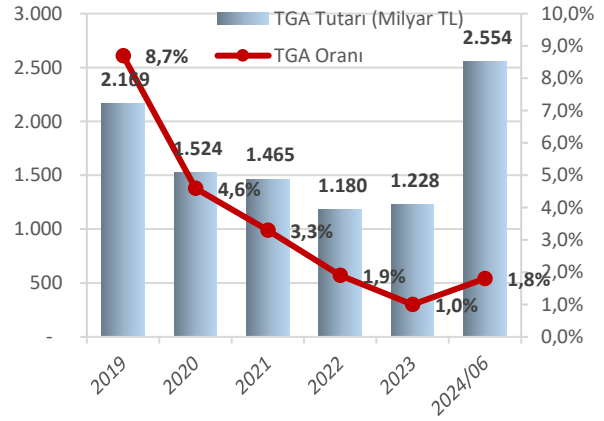
Kaynak: BDDK

Şekil 5-Özkaynak ve Kaldıraç Oranları



Kaynak: Turkrating

Şekil 6-TGA Tutarı (Milyar TL) ve TGA Oranı



Kaynak: BDDK



İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş.

Esentepe Mah. Büyükdere Cad. Müselles Sok. Onur İş Merkezi No:1/2  
Şişli / İSTANBUL

Tel: 0212 272 01 44

Fax: 0212 257 54 85

Sıla Mersin – Kredi Derecelendirme Uzmanı

[sila@turkrating.com](mailto:sila@turkrating.com)

---

Bu rapordaki bilgiler ve yorumlar, kamuya açık, güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan temin edilen bilgilerden derlenmiştir. Bununla beraber, bu raporda geçen bilgilerin kullanılması veya bu raporun yararlandığı kaynaklardaki hata ve eksikliklerden doğan bilgilerin kullanılması sonucunda yatırımcıların uğrayabilecekleri doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. sorumlu tutulamaz. Bu raporlar hiçbir şekilde menkul kıymetlerin alımı veya satımı konusunda tavsiye olarak yorumlanmamalıdır. Kullanan ancak kendi bilgi, inisiyatif ve değerlendirmesi ile hareket edecektir.

---